

Grupas konta transfertcenu aspekti (2) (2/43/19)

Turpinot rakstu sēriju par grupas konta (*cash pool*) transfertcenu aspektiem, šajā rakstā – par to, kā noteikt atlīdzību grupkonta dalībniekiem un turētājam saskaņā ar ESAO Nodokļu bāzes samazināšanas un peļņas pārvietošanas (BEPS) projekta ietvaros 2018. gada jūlijā publicēto ziņojumu par finanšu darījumiem.¹

Grupkonta turētāja atlīdzības noteikšana

Tāpat kā citos saistīto personu darījumos, arī finanšu (t.sk. grupkonta) darījumos atlīdzība ir atkarīga no konkrētiem faktiem un apstākļiem, kādos noticis kontrolētais darījums. Vispirms, lai noteiktu tirgus līmenim atbilstošu atlīdzību, nodokļu maksātājam jāveic funkciju un risku analīze, kā arī izmantoto aktīvu, paša darījuma priekšmeta un citu darījuma cenu ietekmējošo faktoru salīdzināmības analīze. BEPS ziņojumā skaidrots, ka no darījuma analīzes un funkcionālās analīzes rezultātā iegūtajiem secinājumiem izriet divas metodes grupkonta turētāja atlīdzības noteikšanai:

1. kā daļu no depozītu un kredītu procentlikmju starpības (*spread*), vai arī
2. turētāja izmaksām pieskaitot uzcenojumu par nodrošināto pakalpojumu funkciju.

Saskaņā ar BEPS ziņojumā sniegtajām norādēm grupkonta turētājam, kas aizdod naudas līdzekļus saistītajām personām un uzņemas finanšu riskus, piemēram, veic iepriekšēju aizņēmēja kredītriska novērtējumu, lemj par brīvo naudas līdzekļu noguldīšanu, uzņemas kredītrisku un likviditātes risku, pienākas veiktajām funkcijām un riskiem atbilstoša – salīdzinoši augsta – atlīdzība, ko aprēķina kā daļu no procentlikmju starpības.

Turpretī, ja grupkonta turētājs faktiski strādā kā “kase” un koordinē aizdevumu izsniegšanu saistītajām personām, neuzņemoties būtiskus riskus, jo tos joprojām uzņemas grupkonta dalībnieki vai trešo personu bankas, tad grupkonta turētāja atlīdzību var aprēķināt kā par pakalpojuma funkciju, proti, grupkonta turētāja izmaksām piemērojot uzcenojumu.

Grupkonta dalībnieku (izņemot turētāju) atlīdzības noteikšana

Gan grupkonta turētāja, gan dalībnieku atlīdzību nosaka atbilstoši konkrētā darījuma būtībai un apstākļiem. To var pielīdzināt potenciāli gūstamajiem procentu ieņēmumiem vai procentu izmaksām, kādas tiku piemērotas finansēšanas darījumos ar nesaistītu uzņēmumu, piemēram, banku. BEPS ziņojumā skaidrotas trīs metodes grupkonta dalībnieku atlīdzības noteikšanai:

1. Procentlikmes pielāgošana visiem grupkonta dalībniekiem – šī metode ir vispiemērotākā gadījumos, kad grupkonta debitori un kreditori ir vienlīdz nepieciešami, lai iegūtu grupkonta sinerģiju. Protī, ja grupas kontā ir gan debeta, gan kredīta atlikumi, tad var būt lietderīgi sniegt labumu gan aizņēmējiem, gan aizdevējiem, piesaistot procentlikmi grupas kontā noguldīto/aizņemto līdzekļu apmēram.
2. Vienas procentlikmes piemērošana visiem dalībniekiem – vēl viens veids, kā noteikt grupkonta dalībnieku atlīdzību, ir piemērot visiem dalībniekiem vienotu procentlikmi gan depozītiem, gan kredītiem. Šī metode ieteicama situācijās, kad grupkonta dalībnieku finanšu un komerciālā situācija, kā arī pats galvenais – kredītreittings – būtiski neatšķiras.
3. Labumu attiecināšana tikai uz aizdevējiem – gadījumos, kad noguldītāji uzņemas kredītrisku, grupas konta gūto labumu var sadalīt starp kreditoriem. Labumu attiecināšana uz aizdevējiem ir ieteicama situācijās, kad noguldītāji riskē ar savu kapitālu un tādējādi par uzņemtajiem riskiem tiem pienākas

labums, kas izriet no šī kapitāla izmantošanas. Šī metode ieteicama situācijās, kad grupkonta turētājs veic “kases” funkciju, neuzņemoties kredītrisku.

Šīs rakstu sērijas nobeigumā aplūkosim, kādus datus un avotus praksē izmanto, lai noteiktu grupkonta dalībnieku atlīdzības apmēru (procentlikmi), noguldot un aizņemoties finanšu līdzekļus.

---

¹ Šajā rakstā ir ietverta informācija no BEPS Actions 8-10, Financial transactions